

NORRKÖPING

VÅRD- OCH OMSORGSKONTORET

PROTOKOLL

1(8)

Vårt diarienummer

VON 2024/2766-10

Handläggare, titel, telefon

Emma Johansson, utredare

011 – 15 15 86

Protokoll - Kommunala pensionärsrådet (KPR) den 19 november 2025

Ledamöter

Andreas Bohlin (S)/(KS), Per Ziljat (S)/(KFN), Ylva Akterhall (PRO), Clifford Gistrand (PRO), Bo Hallberg (PRO), Ingmar Dahlqvist (PRO), Berit Adler (SPF), Gunilla Fredriksson (SPF), Barbro Mattson (SKPF), Maud Haglund (SKPF).

Ersättare

Finn Bengtsson (M)/(VON), Magnus Boström (SD)/(SPN), Isak Löfstedt (SD)/(KFN), Britt Wiesner (PRO), Margita Almqvist (PRO), Lillemor Hertzman (PRO), Bertil Karlsson (PRO), Inger Schroeder (SPF), Christina B Eriksson (SPF), Hans Dahlin (SPF), Barbro Pettersson (SKPF), Pia Georgsson Asp (SKPF), Bo Nilsson (RPG).

Övriga

Anette Asplund, vård- och omsorgskontoret, Örjan Eng, vård- och omsorgskontoret, Helena Axestam, vård- och omsorgskontoret, Esa Manninen, socialkontoret, Christine Fransson, Sveriges konsumenter, Heléne Wennström, kompetensförsörjningskontoret, Jan Hörblad kompetensförsörjningskontoret, Jonas Andersson, samhällsbyggnadskontoret, Emma Johansson, vård- och omsorgskontoret och Magdalena Asplund, samhällsbyggnadskontoret.

Frånvarande

Julia Polsa (L)/(VON), Gunilla Lundgren (KD)/(SPN), Christian Widlund (C)/(BMN), Patrik Palm (M)/(KS), Ulla Asserhed (RPG), Inger Johansson (SPF), Hans Teinmark (M)/(BMN).

Postadress

Norrköpings kommun
Vård- och omsorgskontoret
601 81 Norrköping

Besöksadress

Lindövägen 5 A

Telefon

011-15 00 00

Telefax

011-12 38 33

E-post

vardochomsorgskontoret@norrkoping.se

Internet

www.norrkoping.se

1. Närvarokontroll – Mötets öppnande – Justerare – Fastställande av föredragningslistans innehåll

Ordförande Andreas Bohlin (S) genomför närvarokontroll och öppnar mötet.

Berit Adler (SPF) väljs till justerare.

Föredragningslistans godkänns.

2. Föregående protokoll – Diverse handlingar

Föregående protokoll

Protokollet har skickats till rådet och läggs till handlingarna.

Skyltning Söder Tull

Vid sammanträdet den 23 april 2025 tog ledamot från SKPF upp problematiken kring skyltningen vid Söder tull. Frågan har tagits upp vid rådets övriga möten under året. Nu har rådet fått följande svar från samhällsbyggnadskontoret. De informerar att för närvarande finns inga avstängningar på plats. Vid markarbeten hänvisas gående generellt till alternativa vägar för att säkerställa framkomlighet. Byggarbeten påverkar ofta gång- och cykelvägar negativt, och kommunens arbete fokuseras därför på att underlätta för barnfamiljer, äldre och personer med funktionsnedsättning. Vid större projekt genomförs tillgänglighetsbedömningar där särskilt känsliga grupper identifieras.

I flera fall har gångvägar lagts om, extra skyltning satts upp och tillfälliga passager förbättrats. Utförare samarbetar med kommunen för att säkerställa att framkomligheten upprätthålls, att skarvar och kanter är utjämnade och tydligt markerade, samt att varningsskyltar finns där underlaget är ojämnt för exempelvis cyklister, rullatorer och barnvagnar.

Vid avstängningar ska tydliga hänvisningar finnas som visar bästa alternativa väg. Det mest effektiva sättet att rapportera brister är via kommunens felanmälan, vilket gör att rätt handläggare snabbt kan bedöma platsen och vid behov be entreprenören justera skyltningen. Det går även bra att kontakta Kontakt Norrköping, som ser till att ärendet registreras korrekt.

Skrivelse SPF – Försäkringar på särskilda boenden

SPF Seniorena har inkommit med en skrivelse till rådet där de lyfter behovet av att införa en kollektiv olycksfallsförsäkring för personer som bor i kommunens särskilda boenden. I skrivelsen framhålls att de som bor i särskilt boende i dagsläget inte omfattas av någon sådan försäkring, vilket

Fel! Okänt namn

innebär att skador som uppstår vid olycksfall inom boendets allmänna ytor inte täcks. SPF Seniorerna anser att detta är en brist och föreslår att kommunen utökar sina försäkringar till att omfatta även dessa boende.

Vård- och omsorgskontoret har svarat att kommunen i nuläget inte erbjuder kollektiv olycksfallsförsäkring för personer i särskilt boende. Däremot omfattas dessa av patientskadeförsäkring enligt patientskadelagen, som gäller vid skador som uppstår i samband med den vård kommunen bedriver. Vid skador som beror på vårdslöshet från kommunens sida, exempelvis brister i säkerheten eller fel från personal, finns möjlighet att ställa skadeståndskrav som provas av kommunens försäkringsbolag inom ramen för ansvarsförsäkring.

Kommunen påpekar att det inte finns något lagstadgat krav på att tillhandahålla olycksfallsförsäkring för personer i särskilt boende, och att sådant försäkringsskydd är ett individuellt ansvar. Det finns privata försäkringslösningar som är särskilt anpassade för personer som är äldre, vilka kan tecknas av den enskilde oavsett boendeform. Kommunen framhåller även att kollektiv olycksfallsförsäkring ofta har åldersbegränsningar som kan påverka ersättningsnivåerna negativt för äldre personer.

Som ett led i att förbättra informationen till nya boende avser kommunen att se över och förtydliga att olycksfallsförsäkring inte ingår i det kommunala boendet, samt uppmana den enskilde att överväga att teckna eget försäkringsskydd i samband med inflyttning.

3. Aktuellt från nämnd

Andreas Bohlin (S) informerar att vård- och omsorgsnämnden har fått ta del av resultatet från Socialstyrelsens brukarundersökning. Resultatet visar att hemtjänsten har backat, medan resultatet för särskilda boenden är bra. Vidare har en ny riktlinje för kvalitet antagits, och nämnden kommer att mäta oftare vad brukare och medarbetare tycker. Nämnden har också beslutat att be kommunfullmäktige fatta beslut om att lämna lagen om valfrihet (LOV) och istället upphandla hemtjänstverksamhet på annat sätt för att skapa likvärdighet. Detta då LOV hittills endast funnits i centrala delar av kommunen. En ny uppdragsplan har antagits med starkare skrivningar om att arbeta mot välfärdsbrott och införa differentierade arbetsuppgifter inom vård och omsorg. Gällande kommunstyrelsen har budget varit en aktuell fråga som kommer att behandlas på kommande kommunfullmäktige.

Per Ziljat (S), som representerar kultur- och fritidsnämnden, informerar bland annat om att Östgöteatern har en ny teaterchef, och att Scenkonst Öst flyttar sina lokaler till Ektorp för att samla verksamheten. Filmfonden firar 10-årsjubileum och diskussioner pågår om att utveckla den.

Norrköpings ungdomscirkus har fått nya lokaler med stöd från kommunen och Allmänna arvsfonden.

Per informerar även från Samhällsplaneringsnämnden att frågan om uteserveringar är aktuell, exempelvis att bygglov kan behövas för vissa uteserveringar. Tillgänglighetsfrågan i samband med uteserveringar är också aktuell, och skrivningar gällande trottoarpratare har skärpts.

4. Återkoppling om hemtjänsten

Annette Asplund och Örjan Eng, båda verksamhetschefer, från vård- och omsorgskontoret informerar om hemtjänsten.

Omställningsarbetet inom hemtjänsten pågår, arbetssätt och rutiner finslipas och den nya organisationen för bemanningsplanering är nu i full drift. Grundbemanningen behöver säkerställas, vilket innebär rekrytering av 40 nya medarbetare. Bemanningenheten behöver även utökas något för att förbättra tillgängligheten. Ett TeleQ-system införs så att brukarna får ett nummer att ringa.

Ett projekt startade under våren 2025 med fokus på social inkludering i verksamheten. Två enheter kommer att pilottesta arbetssättet där undersköterskor tillsammans med sina kollegor ska arbeta kring vikten av ett gott bemötande, hur den äldre ska känna sig trygg och sedd i mötet. Projektet lyfter fram betydelsen av små detaljer vid utförandet av insatser och att bemötandet ska ses som viktigare än själva insatsen. Målet är att sprida arbetssättet till fler enheter för att stärka inkluderingen.

Dessutom görs ett omtag kring begreppet ”ramtid”, som ska utgå från brukarens behov.

5. Utredning om kommunalt bostadstillägg vid boende i särskilda boendeformer enligt SoL och LSS

Helena Axestam, strateg på vård- och omsorgskontoret, och Esa Manninen, sakkunnig på socialkontoret, informerar om ett pågående arbete gällande införandet av ett kommunalt bostadstillägg vid boende i särskilda boendeformer enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Det statliga bostadstillägget hanteras av Pensionsmyndigheten för äldre och av Försäkringskassan för yngre med aktivitetsersättning. Taket för bostadskostnad är 7 500 kronor per månad och ändras endast genom riksdagsbeslut.

Fel! Okänt namn

I Norrköpings kommun har hyror i vissa LSS-boenden under lång tid överstigit denna nivå, vilket tidigare hanterats genom en generell hyressubvention utan ekonomisk behovsprövning. Vård- och omsorgsnämnden beslutade år 2020 att avveckla denna subvention, som saknar lagstöd. Avvecklingen sker i sju steg och ska vara slutförd 1 januari 2027. Inom särskilda boendeformer enligt SoL har hyrorna fram till år 2024 legat under taket, men från år 2025 finns boenden med hyror över 7 500 kronor.

Kommunstyrelsen beslutade den 25 februari 2025 att ge kommundirektören i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett kommunalt bostadstillägg, med planerat införande den 1 januari 2026. Uppdraget förlängdes den 5 maj 2025, med nytt mål att införa tillägget från 1 januari 2027. För målgrupper inom SoL ska en tillfällig lösning tas fram för 2026.

Utredningen föreslår att det kommunala bostadstillägget blir ett ekonomiskt behovsprövat komplement till det statliga systemet, med liknande beräkningsregler och krav på att personen är folkbokförd i kommunen samt beviljad boende enligt SoL eller LSS. Personen ska ha maximalt statligt bostadstillägg och hyran ska överstiga det statliga taket. Frågan om hur stor andel av överskjutande kostnad kommunen ska täcka är ännu inte avgjord. Beslut ska gälla ett år i taget, ansökan förnyas årligen och utbetalning ske månadsvis. För år 2026 bedöms behovet av en tillfällig lösning vara begränsat då få boenden har hyror över taket.

6. Tema: Ekonomi och äldre

Vid sammanträdet behandlas temat ekonomi och äldre. Inledningsvis deltar via länk Christine Fransholm, konsumentvägledare vid Sveriges konsumenter. Därefter deltar Heléne Wennström, enhetschef, och Jan Hörblad, rådgivare, vid kompetensförsörjningskontoret. Avslutningsvis diskuterar rådet två frågeställningar.

Arvsfondsprojektet "Konsumenträtt för alla"

Christine Fransholm är konsumentvägledare på Sveriges konsumenter och informerar om projektet "Konsumenträtt för alla". Det är ett projekt som drivs av Sveriges Konsumenter i samarbete med bland andra SPF Seniorerna, PRO, SKPF Pensionärerna, Funktionsrätt Sverige och Reumatikerförbundet. Projektet är treårigt och finansieras av Allmänna arvsfonden. Syftet är att stärka och stötta särskilt utsatta konsumenter, med fokus på äldre och personer med funktionsnedsättning.

Bakgrunden till projektet är att samhällets stöd till konsumenter har försämrats samtidigt som konsumentvardagen blivit alltmer komplex, med nya digitala tjänster, betalningslösningar och aggressiva försäljningsmetoder. Äldre och personer med funktionsnedsättning är

Fel! Okänt namn

särskilt utsatta och har ofta svårt att veta vart de ska vända sig för att få hjälp.

Projektets mål är att öka kunskapen om konsumenträttigheter, stärka individers förmåga att hävda sina rättigheter samt att erbjuda konkret stöd på lokal nivå. Detta sker bland annat genom individuell vägledning, målgruppsanpassade utbildningar och föreläsningar samt genom att främja samverkan mellan kommuner och civilsamhällets organisationer. Projektet arbetar även med att utveckla nya metoder och arbetssätt för att förbättra konsumentstödet.

Kommunens budget- och skuldrådgivare

Heléne Wennström, enhetschef, och Jan Hörblad, rådgivare, vid kompetensförsörjningskontoret informerade om kommunens budget- och skuldrådgivning som erbjuds av Norrköpings kommun. Verksamheten är lagstadgad, kostnadsfri och omfattas av tystnadsplikt. Rådgivarna vägleder kommuninvånare med ekonomiska svårigheter genom budgetrådgivning, skuldrådgivning, kontakt med fordringsägare och inkassobolag samt stöd i processen kring skuldsanering, inklusive ansökan, omprövning och överklagan. Handläggarna tar emot cirka 20 nya ärenden per vecka, som fördelas och följs upp genom fysiska eller digitala möten.

Under år 2025 har det inkommit 448 nya ärenden, varav 188 gäller kvinnor och 256 män. Totalt har 968 fysiska besök och 136 digitala möten genomförts. 275 skuldsaneringar har skickats in, 145 beviljats, 6 omprövats och 23 överklagats.

En genomgång av ekonomiska exempel visade hur snabbt kostnader kan öka vid uteblivna betalningar. Förseningsavgifter, inkassoavgifter och avgifter från Kronofogden kan leda till betydande merkostnader och betalningsanmärkningar som ligger kvar i tre år. Rådet är att prioritera hyra, el och mat samt att omgående ta kontakt med fordringsägare vid betalningssvårigheter.

Vidare redovisades att äldre (65+) i genomsnitt har högst skulder, omkring 460 000 kronor, medan unga (18–25 år) i genomsnitt har skulder på cirka 62 000 kronor, en skillnad på 742 procent. Totalt har skulderna i kommunen ökat från cirka 18 miljarder kronor år 2014 till 26,8 miljarder år 2024, vilket motsvarar en ökning på närmare 50 procent.

Kommunen förvaltar 65 stiftelser som årligen delar ut medel, och under år 2023 beviljades bidrag på över 5,3 miljoner kronor. Det finns även andra fonder via kyrkan och privata aktörer.

Polisen har information riktade till personer som är äldre exempelvis om risker för penningtvätt. Man ska aldrig ska ta emot pengar på sitt konto om man inte känner till pengarnas ursprung och polisen varnar särskilt för att låta andra använda ens bankkonto eller Swish.

Fel! Okänt namn

Telefontiderna för budget- och skuldrådgivningen är måndag till onsdag kl. 08.30–09.30 samt torsdag kl. 14.30–15.30. Drop-in sker tisdagar kl. 13.00–15.00 på Lindövägen 5B, våning 5.

Gruppdiskussion

Rådet delades in i grupper för diskussion kring två huvudfrågor. Den första frågan handlade om hur äldres kunskap och trygghet i konsumentfrågor kan stärkas. Förslag som kom fram var att återinföra kommunal konsumentrådgivning, vilket pensionärsorganisationerna anser bör prioriteras. Det lyftes även att samarbete mellan pensionärsorganisationer är viktigt samt att det bör finnas en ”grön lista” för försäljare, för att minska risken att människor blir lurade.

Den andra frågan rörde hur information om konsumenträttigheter och ekonomiskt stöd kan göras mer tillgänglig för personer som är äldre. Förslag som framkom var att sprida information i pappersform via bibliotek, på kommunhuset Rosen, kyrkan och föreningarnas medlemstidningar. Det nämndes också att kommunens blivande äldreombudsman eventuellt kan involveras. Gruppen betonade att information bör ges både muntligt och skriftligt.

7. Övriga frågor**Äldreombudsman**

Jonas Andersson som är enhetschef på samhällsbyggnadskontorets hållbarhetsenhet informerar om den pågående rekryteringen av en Äldreombudsman.

Norrköpings kommun har inrättat en ny tjänst som äldreombudsman med placering på samhällsbyggnadskontorets hållbarhetsenhet. Syftet med tjänsten är att på strategisk och kommunövergripande nivå bevaka och främja äldre personers livsvillkor utifrån ett perspektiv som inkluderar mänskliga rättigheter, demokrati och social hållbarhet.

Äldreombudsmannens uppdrag innefattar att självständigt driva och utveckla arbetet inom området, genomföra analyser och utredningar, samt initiera och samordna projekt. Ett särskilt fokus ligger på att ansluta kommunen till nätverket ”Äldrevänlig stad”. Årlig rapportering till kommunfullmäktige ingår även som en del av uppdraget.

I rollen ingår samverkan med andra strategier inom exempelvis folkhälsa, jämställdhet och integration, samt dialog med externa aktörer såsom pensionärsorganisationer, regionen, civilsamhället och näringslivet. Kommunens pensionärsråd utgör en möjlig arena för samverkan.

VÅRD- OCH OMSORGSKONTORET

Vårt diarienummer

VON 2024/2766

Fel! Okänt namn

För tjänsten söker kommunen en person med högskoleexamen inom juridik, socialt arbete eller samhällsvetenskap, alternativt annan relevant utbildning. Meriterande är erfarenhet av kvalificerat analysarbete, offentlig sektor och kunskap om relevanta lagstiftningar såsom diskrimineringslag och mänskliga rättigheter.

Det har inkommit cirka 85 ansökningar och 4–5 av dessa kommer att kallas på intervju. Förhoppningen är att medarbetare för tjänsten tillträtt under första kvartalet år 2026.

8. Avslutning

Ordförande Andreas Bohlin avslutar mötet. Nästa sammanträde är den 26 februari 2026 kl. 09.00-12.00.

Vid protokollet:

Emma Johansson
Sekreterare

Justering:

Andreas Bohlin (S)
Ordförande

Berit Adler (SPF)
Justerare